

USTAV BiH - nacrt

Prvi dio – Država, narod, suverenitet

Član 1 (Država)

- (1) Ime države je Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu, Bosna i Hercegovina, ili Država).
- (2) Bosna i Hercegovina je suverena, nedjeljiva, laička (sekularna), demokratska i socijalna država republikanskog oblika vladavine, zasnovana na demokratskoj koegzistenciji i toleranciji.
- (3) Bosna i Hercegovina zasnovana je suverenom voljom naroda, sa misijom promoviranja zajedničkog dobra, održivog razvoja, unutarne kohezije i kulturne raznolikosti zemlje, pod vladavinom zakona i u skladu sa međunarodnim poretkom, kakvim ga definira Povelja Ujedinjenih nacija.
- (4) Narod Bosne i Hercegovine čine svi njeni građani. Oni time svi uživaju jednak status u smislu njihovih prava, sloboda, interesa i obaveza, bez obzira da li pristaju ili odbijaju da budu klasificirani prema etničkoj ili vjerskoj pripadnosti, i bez obzira na njihov spol, mjesto stanovanja, političko ili drugo mišljenje, te društveni ili imovinski status.

Član 2 (Suverenitet)

- (1) Suverenitet Bosne i Hercegovine, pun i nedjeljiv, pripada narodu; njeni zakoni proističu iz naroda; njena vlast uspostavljena je za narod.
- (2) Suverena vlast naroda smještena je u tri vrste vlasti – zakonodavnoj, izvršnoj i sudskoj vlasti, koje predstavljaju suverenu trajnu volju naroda.
- (3) Narod Bosne i Hercegovine konstituira se od nedjeljive cjeline njenih građana, usvajanjem ovog Ustava.
- (4) Ustavotvorna skupština, kao tijelo posredstvom kojeg se simbolički konstituira jedinstveni suvereni narod, sastoji se od učesnika koji su prikupili potpise najmanje 1000 građana. U slučaju nemogućnosti sazivanja Ustavotvorne skupštine, Ustav se usvaja putem općeg referenduma.
- (5) Naziv naroda, ili nacije, ovim Ustavom je rezerviran za nedjeljivu cjelinu građana Bosne i Hercegovine, kao isključivih nosilaca njene pune i nedjeljive suverenosti, i ne može se zakonito koristiti kao naziv za bilo koji dio naroda, ili od strane bilo kojeg dijela naroda, bilo da je taj dio zasnovan na teritorijalnoj pripadnosti, etnicitetu, kulturi, vjeroispovijesti ili nečem drugom.
- (6) Nedozvoljeno korištenje ovog naziva od strane bilo kojeg dijela naroda, bilo da je taj dio zasnovan na teritorijalnoj pripadnosti, etnicitetu, kulturi, vjeroispovijesti ili nečem drugom, tretiraće se kao neustavan pokušaj da se podijeli teritorija i suverenitet Bosne i Hercegovine. Bilo koja povreda teritorijalnog integriteta i državnog suvereniteta naći će se pod udarom zakona.

Drugi dio – Pojedinačna i kolektivna prava

Član 3 (Ljudska prava)

- (1) Bosna i Hercegovina će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda.
- (2) Općepriznata pravila međunarodnog prava smatraju se integralnim dijelom njenog pravnog poretka.
- (3) Prava i slobode, kako ih predstavlja Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njeni Protokoli direktno će se primjenjivati u Bosni i Hercegovini, i imat će prioritet pred svim ostalim zakonima.
- (4) Sve osobe na teritoriji Bosne i Hercegovine će uživati ljudska prava i osnovne slobode, što uključuje:
 1. Pravo na život
 2. Pravo da se ne bude predmetom mučenja, nehumanog i ponižavajućeg ponašanja ili kažnjavanja.
 3. Pravo da se ne bude držan u ropskom zatočeništvu ili natjeran na prisilni rad.
 4. Pravo na slobodu i sigurnost.
 5. Pravo na brak i zasnivanje porodice.
 6. Pravo na privatni i porodični život, dom, i tajnost pisma i druge korespondencije i telekomunikacija.
 7. Pravo na zaštitu od zloupotrebe ličnih podataka.
 8. Pravo na fer saslušanje u civilnim i krivičnim sporovima, I druga prava koja se tiču krivičnih postupaka.
 9. Pravo na svojinu.
 10. Pravo na obrazovanje.
 11. Pravo djece i mladih na posebnu zaštitu njihovog integriteta i ohrabivanje njihovog razvoja.
 12. Pravo ugroženih osoba i osoba koje su nemoćne da paze sami na sebe na pomoć, i na primanje sredstava za vođenje života sa ljudskim dignitetom.
 13. Slobodu misli, savjesti i vjeroispovijesti.
 14. Slobodu izražavanja.
 15. Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja sa drugima.
- (5) Država je dužna da ukloni sve političke, ekonomske i društvene prepreke građanskim slobodama i jednakosti, koje mogu priječiti put ka punom individualnom razvitku i učešću svih građana u političkom, ekonomskom i društvenom životu zemlje.
- (6) Niko neće biti podvrgnut diskriminaciji, na osnovu etničkog porijekla, rase, spola, dobi, jezika, društvenog položaja, načina življenja, vjerskih, filozofskih ili političkih uvjerenja, ili zbog tjelesne ili mentalne nesposobnosti.
- (7) Žene i muškarci imaju jednaka prava. Zakonom će se osigurati jednakost, *de facto* i *de jure*, posebice u porodici, obrazovnom sistemu i na poslu. Muškarci i žene imaju pravo na istu platu ili naknadu za obavljene posao.

- (8) Zakonom će se osigurati mjere za eliminiranje nepogodnosti koje pogađaju hendikepirane osobe.
- (9) Građani imaju pravo da zasnuju svoj dom i radni odnos bilo gdje u zemlji. Imaju pravo da odlaze ili se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu.
- (10) Izbjeglice neće biti silom protjerivane ili isporučivane zemljama u kojima su progonjene. Niko neće biti silom prebačen u državu u kojoj mu prijete mučenje, ili neki drugi način surovog i nehumanog tretmana ili kažnjavanja.
- (11) Sve izbjeglice i raseljene osobe imaju pravo da se slobodno vrate svojim prijašnjim domovima. Imaju pravo da im se vrati sva imovina koja je od njih oduzeta u vrijeme neprijateljstava od 1991. godine, i da im se isplati nadoknada za svu imovinu koja ne može biti vraćena. Bilo kakve obaveze ili izjave koje se tiču te imovine koje su date pod prijetnjom su ništavne i nevažeće. Pravo na povratak i imovinu oduzetu u vrijeme neprijateljstava od 1991. godine je nazastarivo.
- (12) Ideološka, vjerska i religijska sloboda je garantovana, pojedincima i zajednicama, bez ikakvih ograničenja osim onih koja su potrebna za održavanje zakonom zaštićenog javnog reda. Slijedeća prava se priznaju i štite:
1. pravo na slobodno izražavanje i širenje misli, ideja i mišljenja putem riječi, u elektronskoj i digitalnoj formi, ili drugim načinima umnožavanja;
 2. pravo na književno, umjetničko, naučno i tehnološko stvaralaštvo i proizvodnju;
 3. pravo na akademske slobode;
 4. pravo slobodne komunikacije ili primanja istinitih informacija bilo kojim od načina njihovog širenja.
- (13) Zakon će regulisati pravo na klauzulu svijesti i profesionalne tajnosti u upražnjavanju ovih prava. Korištenje ovih prava ne može se ograničavati.
- (14) Sloboda štampe, radija i televizije, i drugih oblika javnog emitiranja produkcije i informacija je zagarantirana. Cenzura je zabranjena. Urednička tajnost je zagarantirana.
- (15) Oduzimanje publikacija, snimaka ili drugih nosača informacija se jedino može izvesti uz sudski nalog. Tajnost komunikacija je zagarantirana, posebice po pitanju poštanskog, telegrafskog ili telefonskog saobraćaja, osim u slučaju izdavanja sudskog naloga.
- (16) Nikome se ne može oduzeti lična sloboda osim u skladu sa odredbama ovog člana i u slučajevima i na način kako predviđa zakon.
- (17) Preventivno hapšenje ne može trajati duže nego što je striktno potrebno da se sprovede istraga u cilju ustanovljavanja činjeničnog stanja u konkretnom slučaju; u svakom slučaju, uhapšena osoba se mora ili pustiti na slobodu ili predati sudskim organima maksimalno u roku od sedamdeset i dva (72) sata.
- (18) Svaka uhapšena osoba se mora odmah obavijestiti, i to na način da bi mogla razumjeti svoja prava, pravnu osnovu po kojoj je hapšenje izvršeno, i ne smije biti prisiljavana da daje izjavu. Uhapšenoj osobi bit će zagarantirana pravna pomoć advokata za vrijeme policijskih i sudskih procedura, pod uslovima koje će odrediti zakon.
- (19) Porodični dom je nepovrediv. Nikakav ulazak niti pretrage ne mogu se izvoditi bez pristanka vlasnika ili bez pravnog naloga. Pravo na ličnu i porodičnu privatnost je zagarantirano.

Član 4 (Građanska prava i dužnosti)

- (1) Svi građani, kao nosioci narodnog suvereniteta, jednaki su pred zakonom, bez obzira na njihovo etničko ili društveno porijeklo, spol, rasu, kulturu, jezik, vjeroispovijest, mjesto stanovanja, politička ili druga mišljenja, vlasnički ili drugi status.
- (2) Državljanstvo Bosne i Hercegovine se dobija, zadržava i gubi u skladu sa odredbama zakona.
- (3) Niko ko je rođen u Bosni i Hercegovini ne može izgubiti svoje državljanstvo. Prijemom u državljanstvo neke druge države ne gubi se državljanstvo Bosne i Hercegovine.
- (4) Građani Bosne i Hercegovine zakonski postaju punoljetni sa 18 godina.
- (5) Uslovi pod kojima će građani drugih zemalja i «lica bez države» moći dobiti pravo na azil u Bosni i Hercegovini bit će određeni zakonom.
- (6) Građani Bosne i Hercegovine imaju pravo da slobodno biraju mjesto stanovanja i da se slobodno kreću po teritoriji Bosne i Hercegovine. Također imaju pravo da slobodno napuste zemlju ili se u nju vrate pod uslovima koji će biti određeni zakonom. Ovo pravo se ne može ograničavati zbog političkih ili ideoloških razloga.
- (7) Svi građani imaju dužnost da budu lojalni Državi i da poštuju Ustav i zakone.
- (8) Odbrana zemlje je dužnost svakog građanina.
- (9) Vojna obaveza je obavezna unutar granica i odredbi zakona. Neispunjenje vojne obaveze neće prejudicirati poziciju građanina kao uposlenika, kao ni u vršenju njegovih političkih prava.
- (10) Pravila o oružanim snagama moraju se povinovati demokratskom duhu Države.
- (11) Svi građani imaju pravo i obavezu da doprinose materijalnom i moralnom napretku društva, u skladu sa ličnim mogućnostima i sklonostima.
- (12) Svi građani moraju doprinositi budžetu proporcionalno svojim mogućnostima, u skladu sa zakonom.
- (13) Poreski sistem mora se povinovati principu progresije.

*Član 5 (Kolektivna prava)

- (1) Država prihvata etnička, socijalna, kulturna, vjerska i druga kolektivna prava kao dio međunarodno priznatih ljudskih prava.
- (2) Kolektivna prava neće biti tretirana kao generički različita od građanskih prava koja su predviđena ovim Ustavom.
- (3) Pravo izražavanja etničkog i drugog kolektivnog identiteta je zagarantirano.
- (4) Sve osobe imaju pravo da slobodno biraju svoj etnički ili drugi kolektivni identitet, i da ga ispovijedaju sami, ili u saradnji sa drugima.
- (5) Sve osobe mogu upražnjavati svoje etničke i druge kolektivne običaje, javno ili privatno, sve dotle dok ne narušavaju suverenitet i integritet države, i ne promoviraju nasilje, mržnju i netoleranciju između grupa.
- (6) Etničke skupine i njihovi članovi su jednako slobodni pred zakonom.
- (7) Niko ne može biti prisiljavan na pripadnost bilo kojem zasebnom etničkom ili drugom kolektivnom identitetu.

- (8) Nikome se ne može nametnuti ili pripisati bilo koji etnički ili drugi kolektivni identitet bez njegovog izričitog pristanka.
- (9) Etnički ili bilo koji drugi kolektivni identitet ne može biti nametnut bilo kojem dijelu naroda bez izričitog individualnog pristanka.
- (10) Etnički identitet, ili bilo koji drugi kolektivni identitet, ne može poslužiti kao podloga za bilo kakve teritorijalne, pravne, političke, društvene ili ekonomske privilegije, ili za bilo kakav oblik teritorijalne, pravne, političke, društvene ili ekonomske diskriminacije, na individualnom ili na kolektivnom planu.
- (11) Niko ne može biti prisiljavan da daje izjave o svom etničkom ili nekom drugom kolektivnom identitetu.

Član 6 (Sloboda vjeroispovijesti i mišljenja)

- (1) Sloboda vjeroispovijesti i mišljenja je zagwarantirana.
- (2) Svako ima pravo da izabere svoju vjeroispovijest ili svoja filozofska uvjerenja slobodno, i da ih ispovijeda sam ili u zajednici sa drugima. Svi mogu slaviti praznike u javnosti ili privatnosti, sve dotle dok ne narušavaju suverenitet i integritet države, te javni moral.
- (3) Država i vjerske zajednice su, svaka u svom domenu, nezavisne i suverene.
- (4) Vjerske zajednice ne smiju propovjedati ili iskazivati silu, mržnju ili netoleranciju jedna prema drugoj ili prema osobama koje nisu vjernici.
- (5) Vjerske zajednice su jednake pred zakonom.
- (6) Sve osobe imaju pravo da se slobodno pridruže ili da pripadaju vjerskoj zajednici, da učestvuju u vjerskim obredima, ili da vjeruju u određena vjerska učenja.
- (7) Niko ne može biti prisiljavan da se pridruži vjerskoj zajednici, da učestvuje u vjerskim obredima ili da vjeruje u određena vjerska učenja.
- (8) Nikome ne može biti pripisivana pripadnost vjerskoj zajednici bez izričitog vlastitog pristanka.
- (9) Nijedan dio stanovništva ne može biti prisiljavan na pripadnost nekoj vjerskoj zajednici bez izričitog individualnog pristanka.
- (10) Niko ne može uživati političke, društvene ili ekonomske privilegije na osnovu pripadnosti nekoj vjerskoj zajednici.
- (11) Nikakva diskriminacija se ne može sprovesti protiv nekoga zbog pripadnosti određenoj vjerskoj zajednici.
- (12) Niko ne može biti prisiljavan da daje izjave o svojim vjerskim ili drugim uvjerenjima.

Član 7 (Društveni odnosi)

- (1) Država podržava zasnivanje porodice i ispunjavanje zadataka vezanih za to, pomoću ekonomskih i drugih povlastica, sa posebnim obzirom prema velikim porodicama. Država štiti materinstvo, djetinjstvo i mladost; ona također osniva, podržava, ohrabruje i materijalno pomaže institucije potrebne za to.
- (2) Brak predstavlja moralnu i zakonsku jednakost supružnika u okviru definiranih pravnih ograničenja, da bi se zaštitilo zajedništvo porodice.

- (3) Roditelji imaju obavezu i pravo da podržavaju, instruiraju i obrazuju svoju djecu, uključujući i onu rođenu van braka.
- (4) Zakon osigurava ispunjenje tih obaveza, ukoliko roditelji nisu u mogućnosti.
- (5) Djeci rođenoj van bračne zajednice garantira se puna zakonska i društvena zaštita u skladu sa pravima drugih članova porodice.
- (6) Država štiti lično zdravlje kao osnovno pravo i u interesu javnosti; siromašnima će pružiti besplatnu medicinsku njegu.

Član 8 (Obrazovanje)

- (1) Svaki građanin ima pravo na obrazovanje. Priznaje se sloboda podučavanja.
- (2) Obrazovanje će biti usmjereno ka punom razvoju ljudske ličnosti, uz dužno poštivanje demokratskih principa suživota i osnovnih prava i sloboda.
- (3) Država roditeljima garantira pravo da osiguraju da će njihova djeca dobiti vjersko i moralno obrazovanje u skladu sa njihovim ličnim uvjerenjima.
- (4) Škole ustanovljene od strane državnih vlasti nude izbor između poučavanja o jednoj od priznatih religija i van-konfesionalnog moralnog poučavanja.
- (5) Osnovno obrazovanje je obavezno i besplatno.
- (6) Posebno sposobni učenici, čak i ako nemaju dovoljno finansijskih sredstava, imaju pravo da dođu do najvišeg nivoa obrazovanja. Država realizira ovo pravo putem stipendija i drugih vidova finansijske pomoći, do kojih će se dolaziti putem provjere sposobnosti.
- (7) Dopušta se pravo individua i pravnih tijela na osnivanje obrazovnih ustanova, sve dok poštuju ustavne principe.
- (8) Država će pomagati obrazovne ustanove koje budu ispunjavale zahtjeve određene zakonom.
- (9) Javna i privatna lica imaju pravo da osnivaju škole i obrazovne institucije bez finansijskih obaveza prema Državi.
- (10) Zakon koji definira prava i obaveze privatnih škola koje zahtijevaju priznavanje mora garantirati punu slobodu i jednak tretman učenicima javnih škola.
- (11) Država će vršiti inspekcije i standardizaciju obrazovnog sistema da bi se osiguralo poštovanje zakonima.
- (12) Država promovira kulturni razvoj, kao i naučna i tehnološka istraživanja.
- (13) Umjetnost i nauka, i njihovo izučavanje, su slobodni.
- (14) Država donosi opće obrazovne norme i osniva javne škole svih vrsta i nivoa.
- (15) Prijemni ispiti za različite vrste škola su definirani, kao i završni ispiti, i ispiti za profesionalnu kvalifikaciju, u skladu sa zakonom.
- (16) Visokoobrazovne institucije, univerziteti i akademije imaju autonomiju da donose svoje statute, u skladu sa državnim zakonom.

Član 9 (Ekonomska prava)

- (1) Država štiti sve oblike rada.
- (2) Obezbeđuje obuku i profesionalno unaprijeđenje radnika.

- (3) Promovira i ohrabruje međunarodne ugovore i institucije s ciljem uspostavljanja i regulisanja prava radnika.
- (4) Radnici imaju pravo na naknadu u skladu sa količinom i kvalitetom rada, u svakom slučaju dovoljnu da njima i njihovim porodicama obezbjedi slobodan i častan život.
- (5) Zakon određuje dužinu radnog dana.
- (6) Radnici imaju pravo na jedan dan odmora sedmično i plaćeni godišnji odmor; oni ovo pravo ne mogu odbiti.
- (7) Zaposlene žene imaju ista prava kao i muškarci, i za isti rad primat će istu naknadu. Uvjeti rada moraju biti takvi da žene mogu ispunjavati svoje osnovne porodične obaveze, i da osiguraju adekvatnu zaštitu majki i djece.
- (8) Zakon određuje minimalnu životnu dob za plaćeni rad.
- (9) Država uspostavlja posebne mjere zaštite malodobnih radnika i garantuje im jednaku plaću za isti rad.
- (10) Svi građani koji nisu sposobni za rad, a nemaju izvora sredstava za život imaju pravo na privatnu i socijalnu pomoć.
- (11) Radnici imaju pravo na adekvatno osiguranje u slučaju nesreće, bolesti, invaliditeta, starosti i nenamjerne nezaposlenosti.
- (12) Invalidi i onesposobljene osobe imaju pravo na obrazovanje i stručnu obuku.
- (13) Ove obaveze se povjeravaju javnim tijelima i institucijama koje osniva ili nadomješta Država.
- (14) Privatna socijalna pomoć je besplatna.
- (15) Organiziranje sindikata je slobodno.
- (16) Sindikatima se ne mogu nametati nikakve obaveze osim da se registriju u lokalnim ili centralnim uredima, kako je predviđeno zakonom.
- (17) Sindikati se mogu osnivati pod uvjetom da njihovi statuti vode ka unutarnjem uređenju demokratskog karaktera.
- (18) Registrirani sindikati su pravna lica. Predstavljajući proporcionalno svom registriranom članstvu, mogu sastavljati kolektivne radne ugovore koji su mandatorni za sve koji pripadaju jednoj od industrija iz tog ugovora.
- (19) Pravo na štrajk se realizira u skladu sa zakonom.
- (20) Da bi se postigla ekonomska i socijalna poboljšanja rada, a u skladu sa zahtjevima proizvodnje, Država priznaje pravo radnika na saradnju, u okviru zakonskih ograničenja, u upravljanju kompanijama.

*Član 10 (Ekonomske odnose)

- (1) Ekonomska sloboda je zagarantirana. Ona posebno sadrži slobodu na biranje mjesta rada i profesije, i na uživanje slobodnog pristupa i bavljenje privatnim ekonomskim aktivnostima.
- (2) Ekonomska sloboda se ne može realizirati na štetu zajedničkog dobra ili na način koji može povrijediti sigurnost, slobodu ili ljudski dignitet.
- (3) Zakon određuje odgovarajuće planiranje i kontrolu tako da javne i privatne ekonomske aktivnosti mogu biti upravljene i koordinirane prema društvenim ciljevima.
- (4) Ekonomska dobra mogu biti u vlasništvu Države, javnih organa ili privatnih lica.

- (5) Privatno vlasništvo je priznato i zagarantovano zakonima koji određuju način sticanja i uživanja, i ograničenja, da bi se osigurala društvena funkcija i da bi bilo dostupno svima.
- (6) Privatno vlasništvo, u slučajevima određenim zakonom i uz naknadu, može se oduzeti zbog općeg dobra, definiranog zakonom ili odlukom nadležnog organa.
- (7) Zakon određuje pravila zakonskog i ostavinskog nasljeđa, ograničenja istog i prava Države na nasljeđe.
- (8) Iz razloga osiguravanja razumnog korištenja zemlje i uspostavljanja jednakih društvenih odnosa, zakon uspostavlja obaveze spram, i ograničenja na veličinu, privatnog vlasništva, definira ta ograničenja u zavisnosti od prirode regije i različitih poljoprivrednih oblasti; ohrabruje i zahtijeva obrađivanje zemlje, transformaciju velikih posjeda i reorganizaciju proizvodnih jedinica.
- (9) Država ohrabruje i štiti štednju u svim njenim oblicima, regulira, koordinira i kontrolira kreditne povlastice.
- (10) Država štiti štednju za kupovinu domova i farmi, i za direktna ili indirektna ulaganja u dionice velikih proizvodnih preduzeća unutar zemlje.

Član 11 (Prava pred zakonom)

- (1) Svaka osoba ima pravo zahtijevati da o relevantnim pravnim pitanjima presuđuju sudske vlasti. Svako može sudu predati slučaj s ciljem zaštite svojih prava, u okvirima građanskog i administrativnog prava.
- (2) Svaka osoba o čijem slučaju se mora presuditi putem sudske procedure ima pravo da se to učini u sudu koji je uspostavljen zakonom, ima jurisdikciju, i nezavisan je. Posebni sudovi su zabranjeni.
- (3) Svaka osoba ima pravo da se, za vrijeme pravne ili administrativne procedure slučaj tretira jednako i pravedno, i da odluka bude donesena u razumnom vremenskom roku.
- (4) Sve stranke imaju pravo da budu saslušane. Nijedan slučaj neće biti uklonjen sa suda, već mora biti prezentiran i odlučen, u skladu sa zakonom.
- (5) Odbrana je neotuđivo pravo na svakom nivou pravne procedure.
- (6) Svaka osoba kojoj nedostaju neophodna sredstva ima pravo na besplatnu pravnu pomoć. Takva osoba ima pravo na besplatno pravno zastupanje, sve dok je potrebno štititi prava takve osobe.
- (7) Osoba protiv koje se povede građanska parnica ima pravo da slučaj bude iznesen pred sud u mjestu prebivališta te osobe. Zakon može predvidjeti drugačije ovlasti.
- (8) Sudska saslušanja su javna, a presuda će biti javno obznanjena. Zakonom se mogu predvidjeti izuzeci.
- (9) Nikome se ne može oduzeti sloboda, osim u slučajevima i na način kako to predviđa zakon. Sigurnosne mjere protiv osoba se mogu poduzeti samo u skladu sa zakonom.
- (10) Sve osobe kojima se oduzme sloboda imaju pravo da im se odmah, i na jeziku koji razumiju, iznesu razlozi njihovog zadržavanja, kao i o njihovim pravima. Moraju imati priliku da traže svoja prava. Posebice, imaju pravo da njihova rodbina bude obavještena.

- (11) Sve osobe kojima se oduzme sloboda bez suđenja imaju pravo da se obrate sudu u bilo koje vrijeme. Sud će odlučiti, što je prije moguće, da li je oduzimanje slobode zakonito i da li će osoba biti zadržana ili oslobođena.
- (12) Svaka osoba će se smatrati nevinom do pravosnažne presude.
- (13) Svaka optužena osoba ima pravo da što prije bude u potpunosti obavještena o optužbama. Osobe moraju imati mogućnost i priliku da se brane.
- (14) Svaka osuđena osoba ima pravo na to da presudu pregleda viši sud.
- (15) Svaka osoba ima pravo da vlastima upućuje peticije bez trpljenja posljedica. Vlasti moraju primiti peticije k znanju.
- (16) Zakon definira uslove naknade u slučajevima sudskih grešaka.
- (17) Nijedna kazna nije dozvoljena osim ako nije predviđena zakonom koji je bio na snazi u vrijeme prekršaja.
- (18) Građani mogu biti isporučeni drugim zemljama samo pod posebnim uvjetima utvrđenim međunarodnim konvencijama.
- (19) Isporučenje nije dozvoljeno zbog političkih prekršaja. Međutim, terorističke aktivnosti se neće smatrati niti tretirati kao takve.
- (20) Kazne ne smiju biti u suprotnosti sa humanošću i moraju imati za cilj preobrazbu osuđenika.
- (21) Smrtna kazna je zabranjena.

Član 12 (Politička prava)

- (1) Dopušteno je pravo na mirno, nenaoružano okupljanje. Korištenje ovog prava ne zahtijeva prethodno odobrenje.
- (2) Dopušteno je pravo udruživanja.
- (3) Svaka osoba ima pravo da stvara udruženja, da se u njih učlanjuje ili im pripada, i učestvuje u njihovim aktivnostima.
- (4) Nikoga se ne može prisiliti da se učlani ili da pripada bilo kakvom udruženju.
- (5) Udruženja moraju biti registrirana da bi bila poznata javnosti.
- (6) Udruženja koja imaju ciljeve ili koriste sredstva koja zakon definira kao krivična djela su zabranjena. Također su zabranjena tajna i paravojna udruženja.
- (7) Udruženja se jedino mogu ukinuti, ili njihove aktivnosti suspendirati sudskim nalogom, sa jasno navedenim razlozima.
- (8) Građani imaju pravo da učestvuju u javnim poslovima, direktno ili putem predstavnika, slobodno izabranih na periodičnim izborima općim glasanjem.
- (9) Suverenitet koji pripada narodu se očituje putem izabranih narodnih predstavnika i putem referenduma.
- (10) Građani imaju pravo jednakog pristupa javnim funkcijama i položajima, u skladu sa zahtjevima koje postavlja zakon.
- (11) Građani kojima su povjerene javne funkcije moraju ih izvršavati disciplinirano i časno, i zakleti se na odanost Ustavu i zakonu, tamo gdje to zakon zahtijeva.
- (12) Državni zvaničnici i uposleni u drugim javnim tijelima su direktno odgovorni, po krivičnom, građanskom i administrativnom pravu, za kršenje zakona, činjenjem ili nečinjenjem. Građanska odgovornost prenosi se na državna i javna tijela.

- (13) Svi građani koji su punoljetni imaju pravo da glasaju. Glasanje je lična stvar pojedinca, slobodno i tajno, i predstavlja građansku dužnost.
- (14) Nijedna skupina ljudi, niti bilo koja individua, ne mogu poništiti suverenitet naroda, koji mora ostati cjelovit i nedjeljiv.
- (15) Pravo građana da glasaju ne može biti ograničeno osim zbog nemogućnosti, kao posljedice trajne krivične kazne.
- (16) Zakon definira uslove pod kojima građani nastanjeni u inozemstvu mogu ostvariti svoje pravo glasa.

Član 13 (Političke partije)

- (1) Političke partije doprinose stvaranju i izražavanju suverene volje naroda. Svi građani imaju pravo da se slobodno udružuju u političke partije, da bi time ostvarili suverenitet kojega su nosioci, participiranjem u politici putem demokratskih metoda.
- (2) Političke partije, kao neophodan instrument participacije u politici, djeluju kao slobodna udruženja građana, putem kojih građani izražavaju svoje legitimne političke interese, unutar okvira predviđenih Ustavom.
- (3) Političke partije mogu djelovati samo u ime građana kao pojedinaca, slobodno udruženih. Političke partije ne mogu djelovati u ime već uspostavljenih kolektivnih entiteta, bilo da su ovi zasnovani na etnicitetu, profesionalnom statusu, vjeroispovijesti ili sl.
- (4) Stvaranje političkih partija i njihove aktivnosti su slobodne sve dok poštuju Ustav i zakon. Njihova interna struktura i njihovo djelovanje moraju biti demokratski. One će javno odgovarati za izvore svojih fondova i imovine.
- (5) Partije koje, zbog svojih ciljeva ili ponašanja svojih članova žele da unište demokratski poredak ili da ugroze postojanje Države bit će tretirane kao neustavne. O ovome će odlučivati Ustavni sud.
- (6) Nikoga se ne može prisiliti da se pridruži nekoj političkoj partiji, da učestvuje u političkim aktivnostima ili prihvati određenu političku ideologiju.
- (7) Niko se neće smatrati članom neke političke partije bez svoga izričitog pristanka.
- (8) Pripadnost određenoj političkoj partiji ne može se pripisati nijednoj društvenoj, etničkoj ili vjerskoj zajednici bez izričitog individualnog pristanka većine njenih članova.
- (9) Niko neće uživati političke, društvene ili ekonomske privilegije na osnovu pripadnosti nekoj političkoj partiji, niti će biti diskriminiran po istom osnovu.
- (10) Niko neće biti prisiljavan da daje izjave o svojoj političkoj pripadnosti ili ideologiji.

Treći dio – Organizacija Države

Član 14 (Regionalna autonomija)

- (1) Država će ispunjavati zadatke koje joj nalaže Ustav. Preuzet će sve zadatke koji zahtijevaju jedinstvenu i jednoobraznu regulativu.
- (2) Teritorija Države čini jedinstvenu novčanu, ekonomsku, fiskalnu i carinsku zonu. Na teritoriji Države ne mogu se uspostavljati nikakve carinske barijere ili druga saobraćajna ograničenja suprotna ovom Ustavu.
- (3) Sve vladine funkcije i ovlasti koje Ustav ne definira kao suverene prerogative Države bit će u domenu regija i općina, u skladu sa zakonom.
- (4) Država, jedna i nedjeljiva, priznaje i promovira regionalnu i općinsku autonomiju. Ona u potpunosti primjenjuje administrativnu decentralizaciju državnih službi i prihvata zakonodavne principe i metode koji ispunjavaju evropske standarde regionalne i općinske autonomije i decentralizacije.
- (5) Regije će se formirati prema geografskim, ekonomskim, saobraćajnim i kulturnim kriterijima. Regije neće i ne mogu narušavati suverenitet Države preuzimajući neki od njenih suverenih prerogativa.

Član 15 (Regije i općine)

- (1) Regije i općine su entiteti regionalne i lokalne samouprave sa svojim statutima, ovlastima i funkcijama u skladu sa principima Ustava i evropskim konvencijama.
- (2) Regije i općine, njihov broj, veličina i administrativne granice, uređuju se zakonom.

Član 16 (Glavni grad)

- (1) Glavni grad Države je Sarajevo, u administrativnim granicama od 31.12.1990. godine. Državni zakon regulira njegov pravni status.

Član 17 (Državne i regionalne zakonodavne ovlasti)

- (1) Zakonodavne ovlasti pripadaju Državi i regijama u skladu sa Ustavom i u okviru ograničenja koja postavljaju međunarodne obaveze.
- (2) Država ima isključive zakonodavne i izvršne ovlasti po sljedećim pitanjima:
 1. Ustav; izbori za Parlamenta; Ustavni sud; organizacija i administracija Države i državnih tijela; državni organi i njihovi izborni zakoni; državni referendum.
 2. vanjski poslovi, zaključivanje međunarodnih ugovora; demarkacija granica; carine; vanjska trgovina; ekonomski odnosi;
 3. reguliranje i kontrola ulaska i izlaska na teritorij Države; imigracija i emigracija; pasoši; deportacija, vraćanje sa granice, protjerivanje i izručivanje iz ili kroz teritorij Države; politika izbjeglica i azila;
 4. javne finansije, porezi i fiskalni sistem; monopoli;
 5. monetarni, kreditni, bankovni i burzovni sistem; težine i mjere, standardi i sistem markica/pečata; plemeniti metali;
 6. organizacija, administracija i ponašanje policije; organizacija drugih zaštitarskih snaga, uključujući njihovo naoružanje i pravo na korištenje istog;

7. odbrambena i sigurnosna politika; vojna pitanja; pitanja ratne štete i mjere osiguravanja boraca i njihovih preživjelih članova porodice; oružje, municija i eksplozivna sredstva;
 8. odnosi između Države i vjerskih zajednica;
 9. pravo na udruživanje i okupljanje;
 10. građansko pravo, uključujući pravila koja se odnose na ekonomsko udruživanje;
 11. primjenjivanje međunarodnog i unutarnjeg prava, isključujući administrativno kazneno pravo i administrativne kaznene procedure u stvarima koje potpadaju pod autonomnu sferu ovlasti koje imaju regije;
 12. provođenje pravde; održavanje mira, reda i sigurnosti, isključujući administraciju javne sigurnosti; institucije za zaštitu društva od kriminalnih elemenata; administrativni sud;
 13. državljanstvo, registar ličnog statusa i registar mjesta boravka;
 14. trgovina i industrija; javno oglašavanje i komercijalno dioničarstvo; trgovinske i industrijske komore; suzbijanje nepravedne konkurencije; pitanja patenta i zaštita dizajna i zaštitnih oznaka firme; pitanja javnog inženjeringa; autorska prava, pitanja štampe;
 15. radno zakonodavstvo; socijalno i ugovorno osiguranje; komore za radnike i plaćene uposlenike;
 16. saobraćajni sistem koji se odnosi na željeznice, avijaciju i brodarstvo; saobraćaj motornim sredstvima; riječna i navigaciona policija;
 17. poštanski, telegrafski i telefonski sistem;
 18. rudarstvo; šumarstvo; prava na vodu; regulacija poplava; konstrukcija i održavanje regulacije vodenih puteva; standardizirane hidroelektrane i institucije, kao i sigurnosne mjere u ovom polju; prenos električne energije; energetska politika;
 19. javno zdravstvo; sanitarno nadgledanje; veterinarska pitanja; pitanja ishrane; inspekcije hrane; kontrola lijekova;
 20. kulturna politika;
 21. opća pravila o obrazovanju;
 22. socijalno osiguranje; određivanje osnovnih standarda socijalne zaštite koji se odnose na ona građanska i socijalna prava koja se moraju garantirati na cijeloj državnoj teritoriji;
 23. populaciona politika; popis stanovništva i druge statističke aktivnosti;
 24. koordinacija informativnih, statističkih i informaciono-tehnoloških aspekata državnih podataka; regionalna i lokalna administracija; intelektualno vlasništvo;
 25. zaštita okoliša, ekosistema i kulturnog i prirodnog nasljeđa;
- (3) Sljedeća pitanja su podložna sinhroniziranom zakonodavstvu i države i regija:
1. međunarodni odnosi koje uspostavljaju regije;
 2. zaštita i sigurnost rada;
 3. obrazovanje;
 4. naučno-istraživački rad i podrška inovacijama u proizvodnim sektorima;
 5. zdravstvena zaštita; hrana; sportske regulacije; služba za pomoć u slučaju vremenskih nepogoda;
 6. reguliranje i planiranje korištenja zemljišta;
 7. luke i civilne zračne luke; velike transportne i navigacione mreže;
 8. reguliranje medija i komunikacija;

9. proizvodnja, prevoz i distribucija energije na državnom nivou;
 10. uporedni i integrativni penzioni sistemi;
 11. usklađivanje budžetnih pravila u javnom sektoru i koordinacija javnog finansijskog i poreznog sistema;
 12. promoviranje okolišnog i kulturnog nasljeđa; promocija i organizacija kulturnih aktivnosti;
 13. štedne banke, ruralne kooperativne banke, regionalne banke; regionalne institucije za kreditiranje poljoprivrede i razvoja zemljišta;
- (4) Regije imaju zakonodavnu moć u vezi sa pitanjima koja nisu regulirana od strane Države;
 - (5) U vezi sa pitanjima koja su u njihovom polju nadležnosti, regije učestvuju u stvaranju općinskih zakona; regije su također zadužene za primjenu i realizaciju međunarodnih obaveza u poštivanju procedura određenih državnim zakonom. Državni zakon uspostavlja procedure djelovanja Države umjesto regija kad god iste ne uspiju ispuniti svoje obaveze po ovom pitanju.
 - (6) Ovlaštenje da izdaje podzakonske akte dodijeljena je Državi u vezi sa svim pitanjima gdje ona ima isključivu zakonodavnu moć, sve dotle dok ne delegira takvo ovlaštenje regijama. Ovlaštenje za izdavanje podzakonskih akata dodijeljeno je regijama u svim pitanjima o kojima Država nije donijela svoj podzakonski akt. Općine imaju regulacione ovlasti u smislu organizacije i ispunjavanja funkcija koje su im dodijeljene.
 - (7) Regionalni zakoni moraju ukloniti sve prepreke koje onemogućavaju punu jednakost muškaraca i žena u društvenom, kulturnom i ekonomskom životu, i moraju promovirati jednak pristup muškaraca i žena izbornim funkcijama.
 - (8) Regionalni zakoni moraju ratificirati sporazume između regija s ciljem boljeg vršenja njihovih funkcija, uključujući uspostavljanje zajedničkih institucija.
 - (9) U svom polju nadležnosti regije mogu praviti sporazume sa stranim državama i sa teritorijalnim entitetima koji pripadaju stranim državama, u slučajevima i na način kako propisuje državni zakon.

Član 18 (Nadležnosti regija i općina)

- (1) Administrativne nadležnosti pripadaju općinama osim kada su prenesene na regije ili Državu da bi se osigurala jedinstvena i jednoobrazna praksa; dodjeljivanje nadležnosti se zasniva na principima subsidijarnosti i adekvatnosti.
- (2) Općine imaju svoje vlastite administrativne funkcije i, pored toga, one koje su im dodijeljene državnim ili regionalnim zakonom, prema njihovim sferama odgovornosti.
- (3) Državni zakon propisuje načine razumijevanja i saradnje u zaštiti kulturnog nasljeđa.
- (4) Država, regije i općine podržavaju autonomne inicijative promovirane od strane građana, individualno ili putem udruga, s ciljem provođenja aktivnosti od općeg interesa; ovo je zasnovano na principima subsidijarnosti.

Član 19 (Finansijska autonomija regija i općina)

- (1) Regije i općine imaju finansijsku autonomiju u prikupljanju prihoda i potrošnji.
- (2) Regije i općine imaju autonomne izvore finansiranja. One uspostavljaju svoje poreze i prihode, u skladu sa Ustavom i u skladu sa principima saradnje javnih finansija i poreskog sistema. One primaju dio prihoda iz državnog poreza koji se tiče njihovih teritorija.
- (3) Državni zakon uspostavlja fond za ujednačavanje prihoda, u korist oblasti gdje je fiskalni kapacitet po glavi stanovnika umanjen, bez restrikcija u dodjeljivanju prihoda iz ovog fonda.
- (4) Fondovi koji proizilaze iz izvora spomenutih u prethodnim paragrafima moraju općinama i regijama omogućiti da u potpunosti finansiraju sve funkcije koje su im dodijeljene.
- (5) S ciljem promoviranja ekonomskog razvoja, društvene kohezije i solidarnosti, uklanjanja ekonomskih i društvenih nejednakosti, promoviranja stvarne primjene ljudskih prava, postizanja i onih ciljeva koji se odnose na vršenje njihovih primarnih funkcija, Država može dodijeliti dodatna sredstva ili provesti posebne akcije u korist određenih općina i regija.
- (6) Regije i općine imaju svoja vlastita sredstva, koja su im dodijeljena u skladu sa općim principima koje određuje državni zakon. One jedino mogu ugovoriti posudbe s ciljem finansiranja investicione potrošnje. Državne garancije na takve posudbe su isključene.

*Član 20 (Klauzula o slobodnom protoku i zamjeni)

- (1) Regije ne mogu naplaćivati uvozne ili izvozne carine, niti carine na tranzit između regija, niti usvajati takve odredbe koje na bilo koji način mogu ometati kretanje osoba i dobara između regija, niti ograničiti pravo na rad i mjesto stanovanja na bilo kojem dijelu državne teritorije.
- (2) Vlada može zamijeniti regionalne ili općinske vlasti kad god iste prekrše međunarodne ugovore i pravila ili zakone, kad god postoji opasnost po javnu sigurnost i zaštitu, i kad god je to potrebno s ciljem očuvanja zakonskog ili ekonomskog zajedništva Države, a posebno sa ciljem očuvanja osnovnih socijalnih standarda koji se tiču građanskih i socijalnih prava, bez obzira na granice lokalnih vlasti. Zakon određuje odgovarajuće mjere s ciljem garantiranja da će se zamjenske ovlasti vršiti unutar ograničenja određenih principima subsidijarnosti i pravedne saradnje.

Član 21 (Regionalni organi)

- (1) Regionalni organi su: regionalno vijeće, regionalna vlada i njen predsjednik.
- (2) Regionalna vijeća vrše zakonodavne funkcije dodijeljene regiji i sve druge funkcije dodijeljene Ustavom i zakonom. Ona mogu predlagati nacрте zakona skupštinskim domovima.
- (3) Regionalna vlada je izvršna vlast regije.

- (4) Predsjednik regionalne vlade provodi i odgovoran je za opću politiku regionalne vlade; on vrši administrativne funkcije delegirane regiji od strane Države u skladu sa uputama centralne Vlade.

Član 22 (Regionalne vlasti)

- (1) Izborni sistem, slučajevi nemogućnosti biranja i nekompatibilnosti predsjednika i drugih članova regionalne vlade i regionalnih vijeća, definirani su zakonima regije unutar općih principa određenih državnim zakonom, a također određuju i dužinu mandata izabranih organa.
- (2) Niko ne može u isto vrijeme biti član regionalnog vijeća ili regionalne vlade, ili nekog drugog skupštinskog doma, regionalnog vijeća ili vlade.
- (3) Regionalno vijeće između svojih članova bira predsjednika i dva potpredsjednika, koji ne mogu biti iz iste etničke zajednice.
- (4) Regionalni vijećnici se ne mogu smatrati odgovornim zbog iznesenih mišljenja ili glasanja u vršenju njihove funkcije.
- (5) Predsjednik regionalne vlade, osim ako je regionalnim statutom određeno drugačije, bira se općim i direktnim glasanjem. Izabrani predsjednik postavlja i smjenjuje članove regionalne vlade.

Član 23 (Regionalni statuti)

- (1) Svaka regija mora imati statut koji određuje formu vlade i osnovne principe organizacije i funkcioniranja regije, u skladu sa Ustavom. Statut definira vršenje inicijativa i referenduma o regionalnim zakonima i regionalnim administrativnim odlukama i publikovanju regionalnih zakona i pravilnika.
- (2) Statuti se usvajaju i dopunjuju od strane regionalnog vijeća, zakonom dvaput potvrđenim od strane većine članova vijeća; glasanja se provode u razmaku od dva mjeseca. Ovaj zakon se ne smije podnositi Vladinom namjesniku. Državna Vlada može dovesti u pitanje ustavnost regionalnog statuta pred Ustavnim sudom.
- (3) Statut se mora iznijeti na referendum kada je, u roku od tri mjeseca od njegovog objavljivanja, za to podnešen zahtjev od strane jedne pedesetine glasačkog tijela regije, ili od strane jedne petine članova regionalnog vijeća. Statut koji je iznijet na referendum ne može biti proglašen ukoliko nije potvrđen većinom važećih glasova.
- (4) Statut svake regije mora propisati stvaranje vijeća općinskih vlada, koje funkcionira kao tijelo za konsultacije između regija i općinskih vlasti.

Član 24 (Raspuštanje regionalnog vijeća i otpuštanje predsjednika)

- (1) Iznoseći razloge za to, predsjedničkim dekretom može biti naređeno raspuštanje regionalnog vijeća i otpuštanje predsjednika regionalne vlade, ukoliko su isti djelovali protiv Ustava ili ukoliko su počinili ozbiljne prekršaje zakona. Raspuštanje i otpuštanje se također mogu narediti iz razloga državne sigurnosti. Dekret se usvaja

nakon konsultacija sa komisijom za regionalna pitanja koja se sastoji od senatora i zastupnika i sastavlja se u skladu sa republičkim zakonom.

- (2) Regionalna vijeća mogu izraziti nepovjerenje predsjedniku regionalne vlade prijedlogom za koji se moraju navesti razlozi; mora biti potpisan od najmanje jedne petine članova; glasanje se mora izvesti uz prozivku, i usvaja ga većina članova. O prijedlogu se može povesti debata ne ranije od tri dana nakon što je podnesen.
- (3) Izglasavanje nepovjerenja prema predsjedniku regionalne vlade koji je izabran općim i direktnim glasanjem, kao i njegovo smjenjivanje, trajna onemogućenost, smrt ili ostavka povlače za sobom i ostavku regionalne vlade i raspuštanje regionalnog vijeća. Iste posljedice slijede iz istovremene ostavke većine članova vijeća.

*Član 25 (Ustavnost zakona)

- (1) Kad god Vlada smatra da regionalni zakon nadilazi ovlasti regije, može povući zahtjeva za ocjenu njegove ustavnosti pred Ustavnim sudom.
- (2) Kad god vijeće ili vlada neke regije smatra da državni zakon, ili drugi državni akti sa snagom zakona, ili zakon neke druge regije, zalaze u njene ovlasti, oni mogu povući pitanje njegove ustavnosti pred Ustavnim sudom.

Član 26 (Regionalne granice)

- (1) Ustavnim aktom i nakon konsultacija sa regionalnim vijećima, postojeće regije se mogu ujediniti ili mogu biti stvorene nove regije, ukoliko će broj stanovnika nove regije biti najmanje jedan milion, kada to zatraži onoliko općinskih vijeća koliko predstavlja najmanje jednu trećinu stanovništva o kojem se radi, i kada je prijedlog potvrđen na referendumu od strane većine stanovnika obuhvaćenih prijedlogom.
- (2) Uz saglasnost većine stanovnika općine ili općina u pitanju, izraženu na referendumu, nakon konsultacija sa regionalnim vijećem, državni zakon može dozvoliti općinama koje to zahtijevaju da budu izuzete iz jedne regije i dodijeljene drugoj.

Član 27 (Regionalne i općinske granice)

- (1) Općinske granice mogu se mijenjati u okviru regija državnim zakonima, po zahtjevu općina i nakon konsultacija sa regijom.
- (2) Svaka regija, nakon konsultacija sa stanovništvom kojeg se to tiče, može unutar svoje teritorije i po svojim zakonima uspostaviti nove općine i modificirati njihove granice i imena.

Četvrti dio – Zakonodavna, izvršna, sudska vlast

Član 28 (Zakonodavstvo)

- (1) Zakonodavna vlast proizilazi iz suverene trajne volje naroda i smještena je u Parlamentu.
- (2) Parlament se sastoji od dva doma, Predstavničkog doma i Senata.
- (3) Parlament održava zajednička zasjedanja oba doma samo u slučajevima definiranim Ustavom.

Član 29 (Predstavnički dom)

- (1) Predstavnički dom biraju direktno građani, općim i tajnim glasanjem. Članovi Predstavničkog doma predstavljaju narod, a ne samo pojedinačne građane koji su ih izabrali.
- (2) Glasati mogu svi građani koji su napunili 18 godina starosti do dana glasanja.
- (3) Odluke Predstavničkog doma donose se prostom većinom.
- (4) Dvije trećine prisutnih članova izabраниh u Parlament predstavljaju kvorum.
- (5) Ukupan broj predstavnika nije ograničen. Određen je proporcijom od jednog predstavnika na biračko tijelo od 30.000 građana.

Član 30 (Senat)

- (1) Senat predstavlja regionalne interese i biran je na regionalnoj osnovi. Ukupan broj senatora određen je proporcijom od pet mjesta za svaku regiju, plus pet mjesta rezerviranih za biračko tijelo koje čine građani nastanjeni izvan zemlje.
- (2) Senatore biraju direktno građani stariji od osamnaest godina, općim i tajnim glasanjem.
- (3) Dvije trećine senatora izabраниh u Senat čine kvorum.
- (4) Prostom većinom u Senatu potvrđuju se sve zakonodavne odluke Predstavničkog doma.

Član 31 (Mandat)

- (1) Oba doma Parlamenta biraju se na period od 4 godine.
- (2) Ovaj period se ne može produžavati, osim u slučaju rata.
- (3) Reizbor novog Parlamenta mora se desiti u roku od 70 dana od raspuštanja prethodnog. Prva sjednica mora se održati u roku od 20 dana nakon izbora.
- (4) Prethodni Parlament zadržava svoje ovlasti sve do zasjedanja novog Parlamenta.

Član 32 (Pravila)

- (1) Svaki dom održava sjednice u skladu sa svojim poslovníkom, koji se usvaja većinom.
- (2) Sjednice su javne, ali Parlament može odlučiti da zasijeda iza zatvorenih vrata.
- (3) Parlament može biti sazvan na vanredne sjednice na inicijativu predsjednika Predsjednika Države.

- (4) Svaki dom bira svog predsjednika i dva potpredsjednika između svojih članova. Izabrani ne mogu biti iz iste etničke grupe.
- (5) Predsjednik Predstavničkog doma predsjedava tokom zajedničkih zasjedanja oba doma.
- (6) Članovi Vlade imaju pravo da prisustvuju sjednicama Predstavničkog doma, a ako su pozvani, moraju se odazvati i prisustvovati. Ako zatraže da govore, to im se mora dopustiti.
- (7) Niko ne može biti član oba doma u isto vrijeme.
- (8) Svaki dom odlučuje o izbornoj podobnosti svojih članova i o instancama njihove nepodobnosti.
- (9) Članovi Predstavničkog doma i Senata ne mogu biti pozvani da odgovaraju za svoja izražena mišljenja ili glasanje, u toku vršenja svojih dužnosti.
- (10) Članovi Predstavničkog doma i Senata ne mogu biti pretresani niti uhapšeni, niti im se i na koji drugi način može oduzeti lična sloboda, niti ih se može zadržavati protiv njihove volje, osim u slučaju punomoćne presude ili ako ih se zatekne u izvršenju krivičnog djela koje zahtijeva hapšenje.
- (11) Članovi Predstavničkog doma i Senata primaju novčanu naknadu određenu zakonom.
- (12) Bilo koji član oba doma, imenovan kao ministar i koji prihvati ovo imenovanje, gubi mjesto u Parlamentu i uzima nazad svoj mandat kada se njegova ministarska funkcija okonča. Uslovi njegovog zamjenjivanja određeni su zakonom.
- (13) Bilo koji član oba doma, imenovan od strane Vlade na bilo koju plaćenu funkciju koja nije ministarska i koji prihvati ovo imenovanje, gubi mjesto u Parlamentu i može ponovo zauzeti to mjesto jedino putem novih izbora.

*Član 33 (Donošenje zakona)

- (1) Zakonodavnu vlast vrše oba doma Parlamenta.
- (2) Pravo na inicijative pripada Vladi, članovima Predstavničkog doma, i onim organima i tijelima koje odredi poslovnik.
- (3) Narod može iznositi javne inicijative koje će se sastojati od prijedloga zakona uobličienog u članove, koji će podržati najmanje 10.000 birača.
- (4) Poslovnik uspostavlja skraćenu proceduru za prijedloge zakona koji se proglašavaju hitnim.
- (5) Poslovnikom se također može odrediti kada i kako se pregledanje i prihvatanje prijedloga zakona može delegirati odborima, uključujući stalne odbore, sastavljene na takav način da odražavaju strukturu u Predstavničkom domu. U takvim slučajevima, prijedlog zakona se mora podnijeti Predstavničkom domu ako Vlada, jedna desetina članova Predstavničkog doma ili jedna petina odbora tako zahtijeva, ili mora biti podnesen odboru na završno glasanje, čemu predstoji samo izjava o glasanju. Poslovnik definiše način na koji je rad odbora učinjen javnim.
- (6) Svaki prijedlog zakona prvo će pregledati odbor, kako to određuje poslovnik, a potom će biti prihvaćen od Predstavničkog doma, član po član, i uz finalno glasanje.
- (7) Zakonodavna vlast se ne može delegirati Vladi, osim ako Predstavnički dom tačno ne odredi principe i kriterije, i to samo na ograničeno vrijeme i za određene predmete.

*Član 34 (Proglašavanje zakona)

- (1) Zakone proglašava Predsjednik Države u roku od mjesec dana nakon usvajanja.
- (2) Ako Predstavnički dom nacrt zakona proglasi hitnim, glasovima većine članova, on se mora proglasiti u roku koji sam nacrt određuje.
- (3) Zakoni moraju biti objavljeni u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine; zakon postaje pravosnažan petnaesti dan nakon objavljivanja, osim ako zakoni ne određuju drugačije.
- (4) Prije proglašenja, Predsjednik Države može zatražiti daljnju raspravu dajući razloge za takav zahtjev.
- (5) Ako Predstavnički dom i Senat ponovo usvoje prijedlog zakona, on se mora proglasiti.

Član 35 (Referendum)

- (1) Ako 100.000 birača, ili regionalna vijeća to zahtijevaju, narodnim referendumom će se odlučivati o cjelovitom ili djelomičnom opozivu zakona ili drugih akata sa zakonskom snagom.
- (2) Referendum se ne dozvoljava po pitanju zakona o porezima ili budžetu, amnestijama, ili ratifikaciji međunarodnih ugovora. Integritet zemlje ne može biti doveden u pitanje putem referenduma.
- (3) Građani koji imaju pravo na glasanje na izborima za Parlament također mogu učestvovati i na referendumu.
- (4) Referendum će se smatrati uspješnim ako je većina birača učestvovala na njemu i ako je prijedlog dobio većinu ispravnih glasova.
- (5) Zakon određuje proceduru održavanja referenduma.

Član 36 (Uredbe sa snagom zakona)

- (1) Vlada ne može donositi uredbe sa snagom zakona ukoliko nije ovlaštena od strane Predstavničkog doma.
- (2) Kao izuzetak pravdan hitnošću ili potrebom, Vlada može uvesti provizorne mjere sa snagom zakona i istog dana ih predati Predstavničkom domu na potvrđivanje; ako Predstavnički dom ne zasjeda, mora ga se u tu svrhu sazvati u roku do 30 dana.
- (3) Uredbe sa zakonskom snagom gube efekat ako nisu potvrđene u roku od 60 dana od donošenja. Predstavnički dom može sankcionirati prava i obaveze koji proizilaze iz nepotvrđenih uredbi.
- (4) Predstavnički dom objavljuje rat i dodjeljuje Vladi neophodne ovlasti.

Član 37 (Amnestija i pomilovanje)

- (1) Amnestije i pomilovanja mogu se dodijeliti zakonom koji oba doma moraju usvojiti, član po član i u cjelosti, većinom od tri četvrtine.
- (2) Zakon koji dodjeljuje amnestiju i pomilovanje mora odrediti vremenska ograničenja za svoju primjenu.
- (3) Ni u kojem slučaju amnestija ili pomilovanje ne mogu biti prošireni na djela počinjena nakon što je nacrt zakona predložen.

Član 38 (Budžeti)

- (1) Za svaku godinu, oba doma usvajaju budžet i završni račun koji podnosi Vlada.
- (2) Privremeno izvršenje budžeta se ne može dopustiti osim zakonom i na period od ne više od 4 mjeseca ukupno.
- (3) U zakonu o budžetu, ne mogu se usvajati novi porezi ili potrošnja.
- (4) Svi drugi zakoni koji uključuju nove ili dodatne troškove moraju definirati način pokrivanja istih.

Član 39 (Predsjednik Države)

- (1) Predsjednika Države bira Predstavnički dom.
- (2) Predsjednički izbori, provedeni tajnim glasanjem, zahtijevaju tročetvrtinsku većinu u Predstavničkom domu. Nakon trećeg glasanja dovoljna je prosta većina članova.
- (3) Svaki građanin koji uživa građanska i politička prava, rođen u Bosni i Hercegovini, može postati Predsjednik Države.
- (4) Predsjednik Države ne može obavljati nikakvu drugu dužnost.
- (5) Plaća i naknade Predsjedniku Države određene su zakonom.
- (6) Predsjednički mandat je 4 godine.
- (7) Za izglasavanje novog Predsjednika Države, predsjednik Predstavničkog doma saziva Predstavnički dom 30 dana prije isteka mandata Predsjednika Države.
- (8) Ako je Predstavnički dom raspušten 3 mjeseca prije isteka mandata Predsjednika Države, novi Predstavnički dom bira Predsjednika Države u roku od 15 dana od svoga prvog zasjedanja. U međuvremenu, stari Predsjednik Države nastavlja vršiti svoju funkciju.
- (9) Ako Predsjednik Države nije u stanju vršiti svoje dužnosti, izvršava ih predsjednik Predstavničkog doma.
- (10) U slučaju trajne nesposobnosti, smrti ili pak ostavke Predsjednika Države, predsjednik Predstavničkog doma raspisuje predsjedničke izbore u roku od 15 dana, osim ako nije potrebno više vremena zato što je Predstavnički dom raspušten ili mu mandat ističe u roku od tri mjeseca.
- (11) Predsjednik Države, predsjednik Vlade (Premijer) i predsjednik Predstavničkog doma ne mogu biti pripadnici iste etničke zajednice.

Član 40 (Predsjedničke dužnosti)

- (1) Predsjednik je poglavar Države i predstavlja jedinstvo nacije.
- (2) Predsjednik može slati poruke Predstavničkom domu i Senatu.
- (3) Predsjednik raspisuje parlamentarne izbore i određuje datum prvog zasjedanja Predstavničkog doma i Senata.
- (4) Predsjednik ovjerava Vladine zakonodavne inicijative.
- (5) Predsjednik proglašava zakone i izdaje uredbe sa snagom zakona.
- (6) Predsjednik raspisuje referendum kada to dopušta Ustav.
- (7) Predsjednik postavlja državne zvaničnike kako to određuje zakon.
- (8) Predsjednik akreditira i prima diplomatske predstavnike, ratificira međunarodne ugovore nakon što ih potvrdi Predstavnički dom, ukoliko je za to potrebna dozvola Predstavničkog doma.
- (9) Predsjednik je komandant oružanih snaga i predsjedavajući Vrhovnog vijeća odbrane, uspostavljenog zakonom; on objavljuje rat prema odluci Predstavničkog doma.
- (10) Predsjednik ima moć da dijeli pomilovanja i mijenja presude.
- (11) Predsjednik dodjeljuje državna odlikovanja.
- (12) Predsjednik može raspustiti oba doma nakon konsultacija sa njihovim predsjednicima.
- (13) Predsjednički dokumenti su nevažeći ako ih ne potpišu i ministri koji su za njih odgovorni i koji ih podnose.
- (14) Akti sa snagom zakona i drugi akti definirani zakonom također moraju biti potpisani i od strane Premijera.
- (15) Predsjednik se ne može smatrati odgovornim za izvršavanje svojih dužnosti, osim za izdaju ili pokušaj obaranja Ustava.
- (16) U takvim slučajevima, mora mu suditi Predstavnički dom tročetvrtinskom većinom svojih članova.
- (17) Predsjednik, prije preuzimanja funkcije, mora se pred Predstavničkim domom zakleti na vjernost Državi i Ustavu.

Član 41 (Vlada)

- (1) Državna Vlada sastoji se od Premijera i ministara koji zajedno čine Vijeće ministara.
- (2) Predsjednik Države imenuje Premijera i, na njegov prijedlog, ministre.
- (3) Premijer i ministri, prije preuzimanja funkcije, zaklinju se pred Predsjednikom Države.
- (4) Vlada mora uživati povjerenje Predstavničkog doma.
- (5) Povjerenje se daje ili oduzima glasanjem, koristeći prozivku.
- (6) Vlada se mora pojaviti pred Predstavničkim domom najdalje 10 dana nakon njenog uspostavljanja, da joj se izglasa povjerenje.
- (7) Odbijanje predložene Vlade od strane Predstavničkog doma ne obavezuje Vladu na ostavku.
- (8) Zahtjev za izglasavanje nepovjerenja zahtijeva potpise najmanje jedne desetine članova Predstavničkog doma i o njemu se raspravlja nakon isteka tri dana od njegovog podnošenja.

*Član 42 (Vladina zaduženja)

- (1) Premijer vodi i odgovoran je za opću politiku Vlade. On osigurava jedinstvo opće političke i administrativne politike, promovirajući i koordinirajući rad ministara.
- (2) Ministri su zajednički odgovorni za odluke Vijeća ministara i pojedinačno za vlastite odluke.
- (3) Pravila koja se tiču uloge Premijera i broja, odgovornosti i organizacije ministarstava određena su zakonom.
- (4) Premijer i ministri, čak i ako nisu više na funkciji, podložni su suđenju za krivična djela počinjena u vršenju dužnosti samo u onim slučajevima koje odobri Predstavnički dom, prema proceduri određenoj poslovníkom.

Član 43 (Državna služba)

- (1) Organizacija državnih funkcija određena je zakonom koji osigurava propisno i pravično upravljanje javnim poslovima.
- (2) Ovlaštenja, obaveze i odgovornosti državnih službenika moraju biti definirani zakonom.
- (3) Zapošljavanje u državnoj službi određuje se javnim konkursom, osim ako nije drugačije predviđeno zakonom.
- (4) Dužnost državnih službenika je da služe građanima.
- (5) Pravo da se postane registriranim članom političke partije može biti ograničeno zakonom za uposlene u sudstvu, profesionalne članove oružanih snaga u aktivnoj službi, policijskih službenika i oficira, kao i diplomatskih i konzularnih predstavnika u inozemstvu.

*Član 44 (Državno vijeće i Ured za reviziju)

- (1) Državno vijeće daje savjete o pravno-administrativnim pitanjima i osigurava pravednost u upravljanju javnom administracijom.
- (2) Državni ured za reviziju vrši preventivnu kontrolu finansija i Vlade a potom i kontrolu državnog budžeta. On učestvuje, u slučajevima i oblicima definiranim zakonom, u fiskalnoj kontroli onih tijela kojima Država obično daje doprinos. On podnosi izvještaje o rezultatima kontrola direktno Predstavničkom domu.
- (3) Zakon osigurava nezavisnost ove dvije institucije i njihovih članova od uplitanja Vlade.

Član 45 (Sudska vlast)

- (1) Pravda se provodi u ime naroda.
- (2) Sudije su podređene samo zakonu.
- (3) Sudske funkcije vrše isključivo redovni sudovi, što je regulirano zakonom o organizaciji sudstva.

- (4) Ne mogu postojati vanredni ili posebni sudovi. Mogu se samo, unutar redovnih sudova, uspostavljati specijalizirani odjeli za određena pitanja; kvalificirani građani koji nisu članovi sudstva mogu uzeti učešće.
- (5) Zakon određuje slučajeve i način direktne participacije naroda u sprovođenju pravde.

Član 46 (Državno vijeće, finansijski sudovi, vojni sudovi)

- (1) Državno vijeće i drugi administrativni sudovi imaju jurisdikciju nad zakonitim zahtjevima prema administrativnom zakonu i nad građansko-pravnim tužbama protiv javne administracije po pitanjima definiranim zakonom.
- (2) Finansijski sud ima ovlasti nad javnim računima i drugim pitanjima, kako određuje zakon.
- (3) U vrijeme rata vojni sudovi imaju jurisdikciju u skladu sa zakonom. U vrijeme mira imaju jurisdikciju samo nad vojnim prekršajima počinjenim od pripadnika oružanih snaga.

Član 47 (Nezavisno sudstvo, Visoko sudsko i tužilačko vijeće)

- (1) Sudstvo je autonomni i nezavisni ogranak vlasti i nije podložno nijednom drugom.
- (2) Prvi predsjednik i glavni javni tužilac apelacionog suda su po zakonu njegovi članovi.
- (3) Drugi članovi se biraju dvotrećinskom većinom od strane svih redovnih sudija koji pripadaju različitim kategorijama, i jednom trećinom od strane Predstavničkog doma, između svih redovnih profesora prava i advokata sa najmanje 15 godina prakse.
- (4) Vijeće bira predsjednika, između članova koje odredi Predstavnički dom.
- (5) Članovi se biraju na period od 4 godine i nemaju pravo da odmah budu ponovo birani.
- (6) Nije im dozvoljeno, dok vrše dužnost, da budu registrirani članovi pravne profesije, niti da postanu članovi Parlamenta ili regionalnih vijeća.

***Član 48 (Postavljanje članova sudstva)**

- (1) Postavljanje na funkcije u sudstvu zasnovano je na ispitima sposobnosti.
- (2) Zakon o organizaciji sudstva može dopustiti postavljanje počasnih sudija, moguće izborom, da obavljaju sudske funkcije.
- (3) Na prijedlog Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, redovni profesori prava, kao i advokati sa najmanje 15 godina prakse i koji su registrirani na višim sudovima, mogu se postavljati na apelacioni sud zbog posebnih zasluga.
- (4) Visoko sudsko i tužilačko vijeće, kako je to određeno organizacionim zakonom, ima isključivo pravo da postavlja, zadužuje, promovira i disciplinira članove sudstva i tužilaštva.

Član 49 (Disciplinske mjere)

- (1) Članovi sudstva ne mogu biti smjenjeni sa funkcije, suspendirani, otpušteni ili premješteni na druge funkcije, osim odlukom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i sa mogućnošću odbrane, kao što je definirano zakonom, ili uz njihov lični pristanak.
- (2) Ministar pravde može pokrenuti disciplinski postupak.
- (3) Sudije se mogu razlikovati samo funkcijom.
- (4) Javni tužilac uživa garancije definirane zakonom.

Član 50 (Organizacija sudstva)

- (1) Organizacija sudstva i svaka sudska vlast definirani su zakonom.
- (2) Zakon štiti nezavisnost sudija, specijalnih sudova, javnih tužilaca koji im pripadaju, i svih onih koji ne pripadaju sudstvu ali učestvuju u provođenju pravde.
- (3) Sudstvo direktno upravlja sudskom policijom.
- (4) Uprkos ovlastima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, organizacija i djelovanje u provođenju pravde pripadaju ministru pravde.

*Član 51 (Pravni i krivični procesi)

- (1) Pravda se mora provoditi pravednim suđenjem, kako to definira zakon.
- (2) Suđenja su zasnovana na sučeljavanju jednakih stranaka pred nezavisnim i objektivnim sudijom. Zakon mora odrediti razumna vremenska ograničenja za procese.
- (3) Javni tužilac ima dužnost da započne krivični proces. U krivičnim suđenjima, zakon dopušta pravovremeno i povjerljivo obavještanje optuženih u smislu prirode i razloga optužbi protiv njih; dopušteni su im vrijeme i sredstva za odbranu; imaju pravo da sami ispituju one koji protiv njih svjedoče, ili da ih podvrgnu ispitivanju; oni koji mogu svjedočiti u korist optuženog moraju biti pozvani i ispitani pod istim uvjetima koji su dopušteni tužilaštvu; bilo kakvi dokazi u korist optuženog moraju se priznati; optuženi se mogu osloniti na pomoć prevodioca ukoliko ne razumiju ili ne govore jezik procesa.
- (4) U krivičnim suđenjima, dokazi se mogu uspostavljati samo po principu direktnog sučeljavanja stranaka. Nikoga se ne može proglasiti krivim na osnovu svjedočenja svjedoka koji je slobodno i namjerno izbjegao unakrsno ispitivanje od odbrane.
- (5) Zakon određuje u kojim slučajevima se dokazi mogu ustanoviti bez sučeljavanja stranaka, bilo uz pristanak branjenika ili kao rezultat dokazanog krivičnog djela.
- (6) Razlozi se moraju navesti za sve sudske odluke.
- (7) Protiv izrečenih kazni i mjera po pitanju lične slobode, koju je izrekao redovni ili specijalni sud, žalba apelacionom sudu je uvijek dozvoljena, u vezi sa kršenjem zakona. Ove odredbe mogu se izbjeći samo u slučaju da je kazna izrečena od strane vojnog suda u slučaju rata.

Član 52 (Sudska revizija)

- (1) Protiv odluke donesene od strane suda, ili državne, regionalne i lokalne uprave, zakonska akcija je uvijek dozvoljena da bi se zaštitila nečija prava zagantirana zakonom.
- (2) Zakon definira koji pravosudni organi mogu poništiti odluke javne administracije, u kojim slučajevima i sa kakvim posljedicama.

Peti dio – Ustavne garancije

Član 53 (Ustavni sud)

- (1) Ustavni sud odlučuje o:
 1. sporovima koji se tiču ustavnosti zakona i akata sa snagom zakona koji su usvojeni od strane Države ili regija;
 2. sukoba do kojih dolazi oko podjele vlasti među trima vrstama vlasti unutar Države, između Države i regija, između regija, i između regija i općina;
 3. optužbama podignutim protiv Predsjednika u skladu sa Ustavom.
- (2) Ustavni sud se sastoji od 9 sudija; jednu trećinu postavlja Predsjednik, jednu trećinu predsjednik Predstavničkog doma i jednu trećinu Vrhovni sud.
- (3) Sudije Ustavnog suda biraju se između sudija Vrhovnog suda, redovnih univerzitetskih profesora prava, advokata sa najmanje 20 godina prakse, i istaknutih i zaslužnih javnih ličnosti.
- (4) Sudije se postavljaju na period od 9 godina; njihov mandat počinje danom polaganja zakletve i oni se ne mogu birati ponovo. Na kraju ovog mandata sudije moraju napustiti funkciju i ne mogu dalje vršiti funkcije koje su ima date ovim mandatom.
- (5) Sud između svojih članova, i prema pravilima uspostavljenim zakonom, bira svog predsjednika koji će funkciju vršiti tri godine i može biti ponovo izabran, ali da to vršenje funkcije predsjednika ne izađe izvan redovnog sudijskog mandata.
- (6) Funkcija sudije je nespojiva sa članstvom u Parlamentu ili regionalnom vijeću, sa obavljanjem pravne profesije, ili sa bilo kojom funkcijom i pozicijom kako određuje zakon.

Član 54 (Neustavni zakoni)

- (1) Kada Ustavni sud neki zakon ili akt sa snagom zakona proglasi neustavnim, on prestaje važiti od dana objavljivanja odluke.
- (2) Odluka suda se objavljuje u službenim glasilima Države i regija, da bi isti mogli poduzeti odgovarajuće mjere, u ustavnoj formi, gdje je potrebno.
- (3) Vlada je odgovorna za provođenje odluka Ustavnog suda.

Član 55 (Uvjeti)

- (1) Ustavni zakon određuje uvjete i način dovođenja u pitanje ustavnosti zakona i garantira nezavisnost sudija.
- (2) Redovni sud definira sva ostala pravila neophodna za uspostavljanje i funkcioniranje Ustavnog suda.
- (3) Odluke Ustavnog suda su konačne i protiv njih se ne mogu podnositi žalbe.

Član 56 (Procedura za ustavne amandmane)

- (1) Zakon kojim se dopunjuje Ustav i druge ustavne akte usvajaju Predstavnički dom i Senate, za što je potrebno odobrenje većine članova Predstavničkog doma i Senata u drugom glasanju.
- (2) Takvi zakoni se kasnije iznose na narodni referendum kada, u roku od tri mjeseca od njihovog objavljivanja, bude podnesen zahtjev od jedne petine članova Predstavničkog doma, 500.000 glasača, ili pet regionalnih vijeća. Zakon koji se iznese na referendum se ne proglašava ako ne dobije većinu ispravnih glasova.
- (3) Referendum se ne održava ukoliko je zakon usvojen od strane Parlamenta u drugom krugu glasanja, dvotrećinskom većinom.

Član 57 (Ograničenja na ustavne amandmane)

Republikanski oblik državnog uređenja ne može se mijenjati putem ustavnih amandmana.

DODATAK PRIJEDLOGU USTAVA

PRILOG: ALTERNATIVNA OPCIJA ZA IZBOR PREDsjedNIKA

Član 38 (Predsjednik Države)

- (12) Predsjednika Države direktno biraju građani, na općim i neposrednim predsjedničkim izborima, pri čemu je čitava teritorija Države tretirana kao jedna izborna jedinica.
- (13) Izbor Predsjednika, proveden tajnim glasanjem, u prvom krugu zahtijeva natpolovičnu većinu glasova građana koji su izašli na izbore. Nakon prvog kruga otpadaju kandidati koji su dobili manje od deset posto glasova. U drugom krugu glasanja dovoljna je prosta većina glasova.

- (14) Svaki građanin koji uživa građanska i politička prava, rođen u Bosni i Hercegovini, može postati kandidat za Predsjednika Države ukoliko prikupi trideset hiljada potpisa.
- (15) Predsjednik Države ne može obavljati nikakvu drugu dužnost.
- (16) Plaća i naknade Predsjedniku Države određene su zakonom.
- (17) Predsjednički mandat je 4 godine i može biti jedan put obnovljen.
- (18) Za izbor novog Predsjednika Države, predsjednik Predstavničkog doma saziva opće izbore 60 dana prije isteka mandata Predsjednika Države.
- (19) Ako Predsjednik Države nije u stanju vršiti svoje dužnosti, izvršava ih predsjednik Predstavničkog doma.
- (20) U slučaju trajne nesposobnosti, smrti ili pak ostavke Predsjednika Države, predsjednik Predstavničkog doma raspisuje predsjedničke izbore u roku od 30 dana.
- (21) Predsjednik Države, predsjednik Vlade (Premijer) i predsjednici Predstavničkog doma i Senata ne mogu biti pripadnici iste etničke zajednice.

Član 39 (Predsjedničke dužnosti)

- (18) Predsjednik je poglavar države i predstavlja jedinstvo naroda.
- (19) Predsjednik može slati poruke Parlamentu.
- (20) Predsjednik raspisuje parlamentarne izbore i određuje datum prvog zasjedanja Parlamenta.
- (21) Predsjednik proglašava zakone i izdaje uredbe sa snagom zakona.
- (22) Predsjednik raspisuje referendum kada to dopušta Ustav.
- (23) Predsjednik postavlja državne zvaničnike kako to određuje zakon.
- (24) Predsjednik akreditira i prima diplomatske predstavnike, ratificira međunarodne ugovore nakon što ih potvrdi Parlament, ukoliko je za to potrebna dozvola Parlamenta.
- (25) Predsjednik je komandant oružanih snaga i predsjedavajući Vrhovnog vijeća odbrane, uspostavljenog zakonom; on objavljuje rat prema odluci Parlamenta.

- (26) Predsjednik ima moć da dijeli pomilovanja i mijenja presude.
- (27) Predsjednik dodjeljuje državna odlikovanja.
- (28) Predsjednik može raspustiti Parlament nakon konsultacije sa predsjednikom Predstavničkog doma.
- (29) Akti sa snagom zakona i drugi akti definirani zakonom također moraju biti potpisani i od strane Premijera.
- (30) Predsjednik se ne može smatrati odgovornim za izvršavanje svojih dužnosti, osim za izdaju ili pokušaj obaranja Ustava.
- (31) U takvim slučajevima, mora mu suditi Predstavnički dom tročetvrtinskom većinom svojih članova.
- (32) Predsjednik, prije preuzimanja funkcije, mora se pred Parlamentom zakleti na vjernost Državi i Ustavu.